

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติฉบับนี้ มีจุดเน้นสำคัญออกมาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของผู้ที่จะทำงานด้านการศึกษา ได้แก่ กลุ่มครูผู้สอนและบุคลากรต่างๆ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือบุคลากรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง กำหนดกฎเกณฑ์ เงื่อนไขวิทยฐานะ ตำแหน่ง แนวทางการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ สาระหลักมีหลายส่วน โดยส่วนหนึ่งก็คือ เรื่องเกี่ยวกับคณะกรรมการบุคคลในกระทรวงศึกษาธิการ (เพื่อควบคุมดูแลกลุ่มครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ของประเทศ)

ด้วยเหตุนี้จึงมีเรื่องของคณะกรรมการชุดสำคัญ อย่าง ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. (ตอนนี้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ไม่มีแล้ว ถูกยกเลิกไปมีนาคม 2559) เป็นชุดคณะกรรมการหลักที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ชัดๆ แต่อย่างไรก็ตาม ก.ค.ศ. ไม่ใช่กลุ่มกรรมการที่บริหารจัดการงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดอื่นๆ เช่น กทม อปท ฯลฯ เพราะเป็นกลุ่มที่เน้นหลักๆไปกับครู สพฐ และบุคลากรสังกัด สพฐ (โดยหลัก) แต่ว่า พ.ร.บ. ฉบับดังกล่าวนี้ถือเป็นต้นแบบของงานบุคคลเกี่ยวกับครูและบุคลากรฯ ใดๆ จึงได้มีบัญญัติการสอบ พ.ร.บ. ตัวนี้เป็นประจำของการสอบข้าราชการกลุ่มที่จะไปทำงานด้านการศึกษาในประเทศไทย ไม่เว้นแม้กระทั่งนักวิชาการศึกษา

อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาเนื้อหาเพื่อจะสอบเข้ารับราชการด้านการศึกษาของประเทศไทย ไม่ว่าจะสังกัดใด ก็ควรทำความรู้จักกับ ก.ค.ศ. เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำคัญ แต่อาจไม่เน้นมากสำหรับสังกัดอื่นๆ (แต่ถ้าสอบ สพฐ หรือ บุคลากร สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ต้องเน้นเลย) โดยนักวิชาการศึกษา และครูผู้ช่วยของสังกัด อปท หรือ กทม รู้จัก ก.ค.ศ. คร่าวๆ

และที่สำคัญที่สุด พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก็ปรากฏชื่อชัดเจนว่าเป็นกฎหมายที่ใช้สอบนักวิชาการศึกษา / ครูผู้ช่วย ท้องถิ่นด้วย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 มีการแก้ไข
ฉบับที่ 1 พ.ศ.2547 ประกาศใช้ 23 ธันวาคม 2547
ฉบับที่ 2 พ.ศ.2551 ประกาศใช้ 20 กุมภาพันธ์ 2551
ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 ประกาศใช้ 22 กรกฎาคม 2553
ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562 ประกาศใช้ 5 เมษายน 2562

มีทั้งหมด 9 หมวด 1 บทเฉพาะกาล 140 มาตรา

หมวด 1 คณะกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

หมวด 2 บททั่วไป

หมวด 3 การกำหนดตำแหน่ง วิทยฐานะและการให้ได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะและ
เงินประจำตำแหน่ง

หมวด 4 การบรรจุและแต่งตั้ง

หมวด 5 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

หมวด 6 วินัยและการรักษาวินัย

หมวด 7 การดำเนินการทางวินัย

หมวด 8 การออกจากราชการ

หมวด 9 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

สรุปสาระสำคัญ

1. ก.ค.ศ. หมายถึง คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีจำนวน
ทั้งสิ้น 31 คน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน โดยตำแหน่ง ดูแลรับผิดชอบ
การบริหารงานบุคคลในระดับกระทรวงศึกษาธิการ

2. อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (ยุบเลิก ปี 2559)

3. อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (ยุบเลิก ปี 2559)

คณะกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกว่า
“คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” หรือ “ก.ค.ศ.”

เป็นกรรมการชุดสำคัญของกลุ่มสอศ สพฐ เมื่อก่อนนี้ ก.ค.ศ. จะมีทั้งหมด 31 คน
แต่ต้นปี 2560 มีคำสั่งเปลี่ยนแปลงออกมา ทำให้จำนวนกรรมการ ก.ค.ศ. ลดลงกว่าครึ่งเลย
ประธาน ก.ค.ศ. คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (เพื่อมีข้อสอบถามประเด็นนี้)

เลขาธิการ ก.ค.ศ. ซึ่งมีฐานะเป็นอธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการในสำนักงาน ก.ค.ศ. และเป็นเลขานุการของ ก.ค.ศ. และให้เลขาธิการ ก.ค.ศ. แต่งตั้งข้าราชการในสำนักงาน ก.ค.ศ. เป็นผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน

การประชุม ก.ค.ศ. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทน ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

ในการประชุมถ้ามีการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับตัวกรรมการผู้ใดโดยเฉพาะหรือเมื่อมีกรณีเข้าข่ายที่กฎหมายกำหนดว่ากรรมการผู้นั้นมีส่วนได้เสียกรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

อำนาจหน้าที่ของ ก.ค.ศ.

1. เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการผลิตและ การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. กำหนดนโยบาย วางแผน และกำหนดเกณฑ์อัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งให้ความเห็นชอบจำนวนและอัตราตำแหน่งของหน่วยงาน การศึกษา

3. เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในกรณีที่ค่าครองชีพเปลี่ยนแปลงไปมาก หรือการจัดสวัสดิการหรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษายังไม่เหมาะสม เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาในอันที่จะปรับปรุงเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่มค่าครองชีพ สวัสดิการ หรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม

4. ออกกฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กฎ ก.ค.ศ. เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีผลใช้บังคับได้

5. พิจารณาวินิจฉัยตีความปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้
6. พัฒนาหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการบริหารงานบุคคล รวมทั้งการพิทักษ์ระบบคุณธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
7. กำหนดวิธีการและเงื่อนไขการจ้างเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา รวมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทน
8. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
9. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์แก่กุลอื่นแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
10. พิจารณาตั้ง อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา และคณะอนุกรรมการอื่นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย
11. ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษาแนะนำและชี้แจงด้าน การบริหารงานบุคคลแก่หน่วยงานการศึกษา
12. กำหนดมาตรฐาน พิจารณา และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
13. กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐานด้านการบริหารงานบุคคล ตรวจสอบและ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจเรียกเอกสารและหลักฐานจากหน่วยงานการศึกษาให้ผู้แทนของหน่วยงานการศึกษา ข้าราชการ หรือบุคคลใด มาชี้แจงข้อเท็จจริง และให้มีอำนาจออกกระเปียบ ข้อบังคับ รวมทั้งให้ส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษา ข้าราชการหรือบุคคลใดรายงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ไปยัง ก.ค.ศ.
14. รายงานและเสนอแนะต่อรัฐมนตรีในกรณีที่ปรากฏว่าส่วนราชการ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการ หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติการโดยขัดแย้งกับแนวทางตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
15. พิจารณารับรองคุณสมบัติของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือคุณวุฒิอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ควรได้รับ
16. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในเรื่องการปฏิบัติการต่างๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
17. พิจารณาจัดระบบทะเบียนประวัติและแก้ไขทะเบียนประวัติเกี่ยวกับวัน เดือน ปีเกิด และควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
18. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น

ผู้ที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ อันนี้เป็นประเด็นในเรื่องคุณสมบัติที่ระบุไว้ในกฎเกณฑ์ผู้มีสิทธิ ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ออกโดยคณะกรรมการผั่ง ก.ค.ศ.

ขณะที่ ผู้ที่จะขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษามีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ อันนี้เป็นข้อระบุเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ หรือผู้ที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาตฯ เป็นกฎเกณฑ์ที่ออกโดยผั่งที่มาจาก ค.ร.ส.ก.

ตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มี 3 ประเภท

1. ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้สอนในหน่วยงานทางการศึกษา
 - (1) ครูผู้ช่วย
 - (2) ครู
 - (3) อาจารย์
 - (4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 - (5) รองศาสตราจารย์
 - (6) ศาสตราจารย์
2. ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา
 - (1) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - (2) ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - (3) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - (4) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - (5) ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด
3. ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น
 - (1) ศึกษานิเทศก์
 - (2) ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

วิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มี 4 วิทยฐานะ

1. ชำนาญการ 3,500 บาท
2. ชำนาญการพิเศษ 5,600 บาท
3. เชี่ยวชาญ 9,900 บาท
4. เชี่ยวชาญพิเศษ 13,000 บาท และ 15,600 บาท

ให้ตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดังต่อไปนี้ มีวิทยฐานะ ได้แก่

ก. ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้

1. ครูชำนาญการ	2. ครูชำนาญการพิเศษ
3. ครูเชี่ยวชาญ	4. ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

ข. ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้

1. รองผู้อำนวยการชำนาญการ
2. รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
3. รองผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
4. ผู้อำนวยการชำนาญการ
5. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
6. ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
7. ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญพิเศษ

ค. ตำแหน่งผู้บริหารการศึกษา มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้

1. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ
2. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
3. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
4. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญพิเศษ

ง. ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ	2. ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
3. ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ	4. ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญพิเศษ

ตัวอย่าง

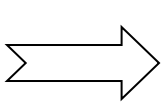
1. นายสมชาย ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
 2. นายสมบูรณ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
- ข้อสังเกต ตำแหน่งครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์มีทั้ง 4 วิทยฐานะ ยกเว้น

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา	ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา
1. ชำนาญการ	1. ชำนาญการพิเศษ	1. เชี่ยวชาญ
2. ชำนาญการพิเศษ	2. เชี่ยวชาญ	2. เชี่ยวชาญพิเศษ
3. เชี่ยวชาญ		

เพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษทางวินัย

- (1) ผู้ใดถูกลงโทษปลดออก ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าเป็นผู้ลาออกจากราชการ
- (2) ในกรณีที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงต้องลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนผ่อนโทษห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าปลดออก
- (3) กรณีที่กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน ในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

ความผิดลหุโทษ หมายถึง ความผิดที่ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน ปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ตัวเลข 1,000 บาท ปัจจุบันให้เป็นตัวเลข 10,000 บาท)

(มีคำสั่งกฎหมายใหม่ออกมาเพิ่มเติมปรับแก้ไขจาก พ.ร.บ. ที่เรื่องความผิดลหุโทษว่า ปรับไม่เกิน 1,000 บาท แก้ให้เป็น ปรับไม่เกิน 10,000 บาท)

ทอดทิ้งหน้าที่ราชการ หมายถึง อยู่ในสถานที่ราชการแต่ไม่สนใจ ไม่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่

ละทิ้งราชการ หมายถึง ไม่อยู่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ (แม้จะมาเซ็นชื่อแล้วออกนอกบริเวณ ก็ถือว่าเป็นการละทิ้งราชการ

ความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ไม่ต้องสอบสวน

1. ความผิดไม่ร้ายแรง

- ศาลพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิด ยกเว้นความผิดลหุโทษ
- กระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง แล้วทำหนังสือสารภาพต่อผู้บังคับบัญชา

2. ความผิดร้ายแรง

- ศาลพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือ หนักกว่าจำคุก
- กระทำความผิดวินัยร้ายแรง แล้วทำหนังสือสารภาพต่อผู้บังคับบัญชา
- ขาดราชการติดต่อกันเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันควร

วินัยของข้าราชการไทย มีแนวทางหลักเหมือนกันทุกสังกัด เพราะกำหนดโดย ก.พ. หรือข้าราชการพลเรือนสามัญ ที่ได้ออกแนวทางการลงโทษทางวินัยสำหรับใช้กับข้าราชการในประเทศไทยโดยภาพรวม แต่อาจแตกต่างกันบางประเด็น เฉพาะสังกัดนั้นๆ

โดยข้าราชการสังกัดต่างๆจะมีพระราชบัญญัติกำหนดระเบียบของตนเอง ในแง่ของคุณสมบัติการเข้ารับราชการ เช่น อายุ สัญชาติและคุณสมบัติอื่นๆ ซึ่งต้นแบบหลักมาจากแหล่งเดียวกัน คือ จาก ก.พ. และสังกัดต่างๆจะจัดทำพระราชบัญญัติโดยให้ชื่อว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ” เช่น

- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม เป็นต้น

ดังนั้น เนื้อหาหลักจึงเหมือนกันแต่อาจอยู่คนละมาตราของแต่ละฉบับ แล้วแต่สังกัด ได้แก่

คุณสมบัติเบื้องต้นของการรับราชการ

- อายุ 18 ปี
- มีสัญชาติไทย
- เลื่อมใสการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ความหมายของวินัยข้าราชการและการรักษาวินัยข้าราชการ

ประเภทวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และวินัยร้ายแรง (โทษทางวินัย 5 สถาน)

โทษทางมาตรการด้านการบริหารที่ไม่บันทึกลง ก.พ. 7 โดยการงดโทษทางวินัย

เรื่องการประพฤติชั่วและการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามแบบแผนข้าราชการ

วินัย คือ การควบคุมความประพฤติให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน หรือ การควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของบทวินัยตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยวินัยของข้าราชการ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ต้องทำในสิ่งที่กำหนดและห้ามทำในสิ่งห้าม

การรักษาวินัยของข้าราชการ

1. วินัยต่อประเทศชาติ
2. วินัยต่อประชาชน
3. วินัยต่อผู้บังคับบัญชา
4. วินัยต่อผู้ร่วมงาน
5. วินัยต่อหน้าที่ราชการ
6. วินัยต่อตนเอง

หกข้อนั้น หมายถึง ข้าราชการทั่วไปโดยรวมๆของประเทศไทย กำหนดเรื่องราวโดย ก.พ. ขณะที่วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มี 7 ด้าน เพิ่มวินัยต่อนักเรียนเข้ามา

ข้อกำหนดของวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. วินัยต่อประเทศชาติ ได้แก่ สนับสนุนและวางรากฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
2. วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
3. วินัยต่อผู้บังคับบัญชา ได้แก่ การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งในหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย
4. วินัยต่อผู้เรียน ได้แก่ การอุทิศเวลา ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ช่วยเหลือเกื้อกูลเคารพสิทธิ ไม่ข่มเหง ไม่ล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียน
5. วินัยต่อประชาชน ได้แก่ ให้การต้อนรับอำนวยความสะดวก ให้ความเป็นธรรม ไม่กลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยามประชาชน
6. วินัยต่อผู้ร่วมงาน ได้แก่ การรักษาความสามัคคี สุภาพเรียบร้อยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
7. วินัยต่อตนเอง ได้แก่ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักษาชื่อเสียงไม่กระทำการใดๆ ให้เสื่อมเสียชื่อเสียง

การพิจารณาโทษข้าราชการ มี 2 ประเภท คือ

1. ไม่เป็นโทษทางวินัย (โทษทางมาตรการทางบริหาร) 2. โทษทางวินัย (มี 5 สถาน)

โทษทางมาตรการทางบริหาร – คือเป็นการกระทำวินัยไม่ร้ายแรงหรือกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษทางวินัย (ภาคทัณฑ์) แต่ควรมีการตักเตือนผู้กระทำผิดให้สำนึก จึงสั่งลงโทษโดยใช้มาตรการทางบริหาร มี 2 อย่าง การทำทัณฑ์บน และการว่ากล่าวตักเตือน

อธิบายเพิ่มเติม คือ ข้าราชการคนใดทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง จริงๆต้องถูกภาคทัณฑ์คือถูกลงโทษทางวินัย แต่เขาเห็นว่าไม่เอาดีกว่า งดโทษให้ก็แล้วกัน จึงสั่งให้ทำทัณฑ์บนหรือว่ากล่าวตักเตือนแทนการลงโทษภาคทัณฑ์นั่นเอง (จึงถือว่าไม่ถูกลงโทษทางวินัยแล้ว เย้ๆประมาณนั้น)

เป็นการลงโทษใหม่ ตอบ **ใช่ ลงโทษใจ** โดยการกระทำทัณฑ์บน หรือ ว่ากล่าวตักเตือน แต่การลงโทษทางการบริหารสองประเภทนี้ ไม่ใช่โทษทางวินัย ในการตีความไปจึงกล่าวหรือมักตีความรู้กันว่า ไม่มีการลงโทษทำทัณฑ์บน หรือ ว่ากล่าวตักเตือนนะ จริงๆตีผิด เพราะสองอย่างนี้ ก็เป็นการลงโทษข้าราชการที่ทำผิดวินัยเล็กน้อยนะ เพียงแต่เขาไม่นับโทษสองตัวนี้ว่าเป็นสถานโทษทางวินัยนั่นเอง (เข้าใจแล้วใช่ไหม) โดยเขาเรียกโทษสองอย่างนี้ว่าการลงโทษทางมาตรการการบริหาร (ไม่ใช่โทษวินัย)

1. การทำทัณฑ์บน คือ ข้อสัญญาที่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ไว้กับผู้บังคับบัญชาว่าจะไม่กระทำผิดอีก หากผิดข้อสัญญาให้ผู้บังคับบัญชาลงโทษตามแก่กรณี (การทำทัณฑ์บนต้องทำเป็นหนังสือ)

2. การว่ากล่าวตักเตือน คือ การที่ผู้บังคับบัญชาตำหนิผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทราบว่าเรื่องที่ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำนั้นผิดวินัยและตักเตือนไม่ให้กระทำอีก (นั่นคือเธอทำผิดวินัยแล้วนะ รู้ไหม แต่ฉันไม่ทำโทษทางวินัยเธอ เพราะเรื่องที่ทำนี้ แม้ผิดวินัยก็จริง ก็ยังไม่ถือว่าร้ายแรงอะไรมากนัก จึงงดโทษทางวินัยให้ เหลือโทษทางการบริหารก็พอคือแค่ตักเตือนนะ) โดยการว่ากล่าวตักเตือนสามารถตักเตือนด้วยวาจาหรือทำเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้

โทษทางมาตรการทางบริหาร มี 2 อย่าง การทำทัณฑ์บน และการว่ากล่าวตักเตือน
 * โทษทางมาตรการทางบริหาร ไม่เป็นโทษทางวินัย จึงไม่ถูกบันทึกลงใน ก.พ. 7 *

ก.พ.7 คืออะไร ก็คือ ทะเบียนประวัติข้าราชการนั้นแหละ

สมมติว่า เราถูกลงโทษทางวินัยเล็กน้อย ถูกสั่งให้ภาคทัณฑ์ ซึ่งเป็นโทษทางวินัย
 ใน ก.พ.7 เราก็จะมีประวัติว่า เคยโดนภาคทัณฑ์มา (เสียหายไหมละ เสียเนาะ)
 แต่ถ้าเราอุทธรณ์หรือขอให้ทีมพิจารณาช่วยงดโทษให้ เขาไม่ภาคทัณฑ์เราละกัน
 แค่ให้ทำทัณฑ์บนหรือว่ากล่าวตักเตือนก็พอ เห็นไหมว่าประวัติไม่ดีจะไม่ปรากฏ
 ใน ก.พ.7 แม้เคยทำไม่ดีเล็กๆน้อยๆจริงมาแล้ว นี่ไง เข้าใจ เห็นภาพแล้วใช่ไหม

สรุป อันที่จริง การลงโทษข้าราชการมี 7 เลยนะ (ถ้ามีความรู้จริงต้องเข้าใจและแยกแยะได้)

การลงโทษทางมาตรการทางบริหาร มีสองลักษณะ คือ ทำทัณฑ์บน ว่ากล่าวตักเตือน

การลงโทษทางวินัยข้าราชการ มีห้า คือ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน ปลดออก ไล่ออก

การลงโทษสองอันแรก จะไม่มีถูกบันทึกในประวัติราชการว่าเคยทำผิด เคยโดนทำโทษมา

การลงโทษห้าอันหลัง จะถูกบันทึกในประวัติว่าเคยทำผิด โดนลงโทษทางวินัยอะไรมาบ้าง

มีผลหลายอย่างเลยนะ กรณีที่เราเปลี่ยนโทษทางวินัยให้กลายเป็นโทษทางมาตรการ
 การบริหารได้ เช่น จริงๆจะต้องโดนภาคทัณฑ์ (ทำโทษทางวินัย) ไปแล้ว แต่เขางดโทษให้เหลือ
 แค่ทำทัณฑ์บน (ไม่ต้องโทษทางวินัย) เราไม่มีประวัติเสียเชิงวินัย เรายังสามารถขอเครื่องราชฯ
 ได้อยู่ สามารถเลื่อนวิทยฐานะได้ง่ายตามปกติ แต่ถ้าเรามีประวัติคาดโทษทางวินัย การจะขอทำ
 อะไรแบบนั้นมันจะยากกว่าพอสมควร หมดสิทธิได้เหรียญต้อ (เหรียญจักรพรรดิมาลา) อีกด้วย

ที่สำคัญข้อสอบเคยถามถึงสองตัวนี้ด้วย เช่น เคยถามว่า

ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการว่ากล่าวตักเตือนข้าราชการครู

เฉลย ให้ทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือตักเตือนด้วยวาจาก็ได้

จะทำข้อสอบข้าราชการได้ดี ต้องมีพื้นฐานความรู้จริง

บ่อยครั้งที่ผู้สอบ ไม่รู้ว่าตัวเองทำผิด และคิดว่าตัวเองถูกแล้ว เนื่องจากเราถูกติว หรือรับข้อมูล มาแบบไม่แน่นจริงและคนอื่นๆที่สอบหรือที่ติวกันมานั้นก็ไม่แน่นพอกๆกับเรา เมื่อมีการเฉลยมา เลยทำให้คนมาตอบเหมือนกันและต่างก็พากันคิดว่าตนเองถูก แต่ในความเป็นจริงไม่รู้ว่าทำผิด (กรณีแบบนี้เกิดขึ้นในบางข้อ แต่ก็คงไม่ใช่ทุกข้อ ที่มีความลึกซึ้งในข้อมูลลักษณะเช่นที่ว่ามานี้)

ข้อสอบจริงเคยถามว่า ข้อใดเป็นโทษทางมาตรการทางบริหารข้าราชการ

ก. ให้ออก ข. ภาคทัณฑ์ ค. ทำทัณฑ์บน ง. ถูกทุกข้อ

คนต่างตอบที่หน้าเพจว่า ข แล้วแย้ๆๆ ดีใจ ขอขอบคุณพลติว่าหนูตอบถูกค่ะ แย้ๆๆ ผู้อ่านเห็นแล้วเกาหัวแกร๊กๆ สายหิ้วนิดหน่อย ถูกที่ไหนกันละ อันนั้นมันโทษทางวินัย ต้องตอบ ค ทำทัณฑ์บน เขาเรียกว่าโทษทางมาตรการทางบริหาร (เก๊ทหรือยังจ๊ะ)

ดูข้อสอบจริงสามข้อด้านล่างนี้

การลงโทษข้าราชการมีกี่ประเภท

ก. 2 ประเภท ข. 3 ประเภท ค. 4 ประเภท ง. 5 ประเภท

เฉลย 2 ประเภท คือ โทษทางมาตรการทางการบริหาร และ โทษทางวินัยข้าราชการ

การลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีกี่ประเภท

ก. 2 ประเภท ข. 3 ประเภท ค. 4 ประเภท ง. 5 ประเภท

เฉลย 2 ประเภท คือ โทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และ โทษทางวินัยอย่างร้ายแรง

การลงโทษทางวินัยข้าราชการมีกี่สถาน

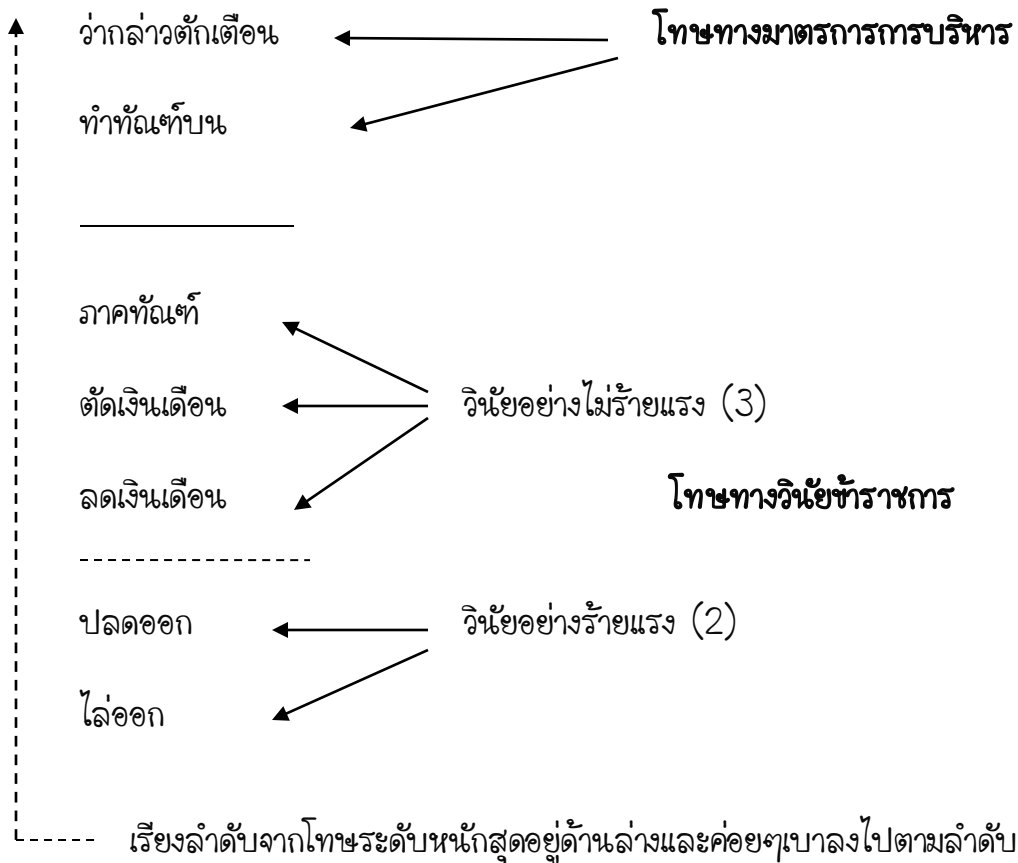
ก. 2 สถาน ข. 3 สถาน ค. 4 สถาน ง. 5 สถาน

เฉลย 5 สถาน ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน ปลดออก ไล่ออก

ลองอ่านโจทย์ สังเกตคำตอบแต่ละข้อให้ดี พิจารณาเปรียบเทียบ ความรู้จริงจะเกิด

การลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะมีถึง 3 ชั้นหลักๆ ดูจากผังนี้
โทษทางมาตรการการบริหาร (2) โทษทางวินัย (3/2 = 5) โทษทางจรรยาบรรณ (4)

ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการบุคคล (หมายถึง ก.ค.ศ. / กศจ.)

โทษทางจรรยาบรรณ	- ยกข้อกล่าวหา (ไม่มีโทษ)
หรือมาตรฐานวิชาชีพ	- ตักเตือน
เกี่ยวกับทางฝั่งครูสภา	- ภาคทัณฑ์
(ไม่เกี่ยวกับ ก.ค.ศ. / กศจ.)	- พักใช้ใบอนุญาต
ไม่ใช่โทษทางวินัย ได้แก่	- เพิกถอนใบอนุญาต

โทษทางจรรยาบรรณนี้ ให้ไปศึกษาในเรื่องวิชาชีพ (ณ ตอนนั้นเราศึกษาเรื่องวินัยข้าราชการ)
โชคดี “นักวิชาการศึกษา ท้องถิ่น” ไม่สอบ พ.ร.บ. สภาคครูฯ จึงไม่ต้องเน้นโทษจรรยาบรรณ

มาถึงพล็อตสำคัญและประเด็นข้อสอบหลักแล้วละ โทษทางวินัยข้าราชการ

การลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สถานโทษ 5 สถาน เมื่อพิจารณาความผิดและสั่งลงโทษแล้วจะถูกลงโทษดังต่อไปนี้

อย่างไม่ร้ายแรง

1. ภาคทัณฑ์
2. ตัดเงินเดือน
3. ลดเงินเดือน (เปลี่ยนมาจากการลดขั้นเงินเดือน / เพิ่งเปลี่ยนแปลง)

อย่างร้ายแรง

4. ปลดออก
5. ไล่ออก

ให้ออกจากราชการ ไม่เป็นการลงโทษทางวินัย
แต่ให้ออกเพราะมีเหตุพึงให้ออก

ดังนั้น ข้อสอบก็ไม่ได้ถามอะไรยากเลย เช่น

ข้อใดไม่ใช่โทษทางวินัยข้าราชการ

- ก. ปลดออก
- ข. ไล่ออก
- ค. ให้ออก
- ง. ภาคทัณฑ์

เฉลย ค ให้ออก (ไม่ใช่โทษทางวินัย)

ข้อใดไม่ใช่โทษทางวินัย

- ก. ภาคทัณฑ์
- ข. ตัดเงินเดือน
- ค. ปลดออก
- ง. ทำทัณฑ์บน

เฉลย ง ทำทัณฑ์บน (ไม่ใช่)

เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีมูลเหตุให้กล่าวหาว่าทำผิดวินัยก็ต้องมีการสอบสวนกันซึ่งเรื่องที่ว่านั้น จะจริงเท็จประการใดหรือเปล่าก็ไม่รู้ มันก็ต้องมีการสอบสวนดูก่อน

กรณีได้กรรมการสอบสวนแล้ว ก็พิจารณาสอบสวนต่างๆ ถ้าไม่ผิดก็คือไม่ผิด (รอดตัว) แต่ถ้าผิดละ จะยังไงต่อไป เขาก็สั่งลงโทษไป ตามที่กรรมการพิจารณาว่าควรโดนอะไร

ผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ก็จะไม่โดน ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน (อย่างใดอย่างหนึ่ง)
ผิดวินัยอย่างร้ายแรง ต้องโดน ปลดออก หรือ ไล่ออก (อย่างใดอย่างหนึ่ง)

โดนสั่งลงโทษแล้ว หากข้าราชการต้องการสู้ความหรือไม่ต้องการรับโทษนั้นก็ให้ “อุทธรณ์”

ข้าราชการผู้ใดมีความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อตนของผู้บังคับบัญชา ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในส่วนนี้

การเพิ่มโทษ : ระวางดี ๆ นะ อุทธรณ์ไป อุทธรณ์มา หากเขาพิจารณาแล้ว อาจเพิ่มโทษได้นะ หรือมีมูลเหตุให้กรรมการพิจารณาใหม่ สั่งลงโทษไปแล้ว ก็มีสิทธิเพิ่มโทษได้จากที่แค่ให้ตัดเงินเดือนสั่งเพิ่มกลายเป็นลดเงินเดือนก็ได้ตามเหตุที่พิจารณา

เหตุลดหย่อนโทษ เมื่อเราถูกสั่งลงโทษแล้ว สามารถอุทธรณ์ได้ หากเขาพิจารณาต่าง ๆ แล้วนั้น ก็อาจช่วยลดโทษได้จากหนักเป็นเบา เช่น จากตัดเงินเดือนเหลือภาคทัณฑ์

เหตุให้งดโทษ คือไม่ลงโทษทางวินัยแล้ว งดโทษให้ดีกว่า เปลี่ยนเป็นทำทัณฑ์บนหรือว่ากล่าว ตักเตือน กรณีความผิดเล็กน้อยแล้วเห็นว่าสามารถงดโทษได้ มีเหตุให้ควรงดโทษ เปลี่ยนจากที่จะลงโทษทางวินัย งดโทษให้เหลือแค่โทษทางมาตรการการบริหาร

ยกโทษให้ คือ ไม่ทำอะไรสักอย่างละ ตามแต่เหตุสมควร พิจารณาแล้วว่ายกโทษ ผิดนิดหน่อย มีมูลเหตุ มีเหตุผลที่ควรแก่การยกโทษ จุ้นก็ยกโทษเถอะ

ศึกษาคำศัพท์ วินัยข้าราชการ 4 คำ ดังกล่าวมาข้างต้น อันได้แก่ เพิ่มโทษ ลดหย่อนโทษ งดโทษ ยกโทษ (ด้วยเหตุนี้ งดโทษ จึงไม่ใช้การไม่ลงโทษ แต่แค่งดไว้ไม่ขอลงโทษทางวินัยเหลือแต่เป็นการลงโทษทางมาตรการบริหาร คือให้เหลือโทษแค่ทำทัณฑ์บน ว่ากล่าวตักเตือน)

เกร็ดเพิ่มเติมเกี่ยวกับวินัยข้าราชการ

- วินัยร้ายแรงเมื่อถูกลงโทษแล้วสามารถลดโทษได้ แต่ต้องลดไม่ต่ำกว่า ปลดออก
- การปลดออกก็ยิ่งได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกเอง (ดีกว่าไล่ออก)
- โทษทางวินัยข้าราชการไม่มีอายุความ สามารถดำเนินการได้ตลอดอายุราชการ
- การอุทธรณ์ ให้อุทธรณ์ภายใน 30 วันนับแต่วันรับทราบคำสั่งลงโทษ
- ไม่เห็นด้วยต่อคำวินิจฉัย สามารถฟ้องคดีกับศาลปกครองได้ ภายใน 90 วัน

การอุทธรณ์ ใช้ในกรณีที่ถูกลงโทษทางวินัย 5 สถาน

ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง สามารถยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา (กศจ.) ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่ได้รับคำสั่ง

ความผิดวินัยร้ายแรง สามารถยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่ได้รับคำสั่ง และให้ ก.ค.ศ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน

การร้องทุกข์ ใช้ในกรณีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือ ถูกแต่งตั้งกรรมการสอบสวน

ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา (กศจ.) ภายใน 30 วัน นับแต่ทราบเรื่อง ที่เป็นเหตุให้เกิดการร้องทุกข์ กรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการ (ไม่ใช่โทษทางวินัย) ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ภายใน 30 วัน

ผู้ใดเห็นว่าไม่เป็นธรรมจากมติ ก.ค.ศ. ย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครอง

สรุปความหมายของคำสำคัญเกี่ยวกับวินัยของข้าราชการ

การร้องทุกข์	การอุทธรณ์	ฟ้องร้อง
ใช้กรณีไม่เกี่ยวกับการถูกลงโทษทางวินัย เช่น - ถูกกั้นแกล้ง กล่าวหา ตั้งกรรมการสอบ ร้องทุกข์ต่อ กศจ. - ถูกให้ออกจากราชการ ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.	ใช้กรณีถูกลงโทษทางวินัย - วินัยไม่ร้ายแรงอุทธรณ์ต่อ กศจ. - วินัยร้ายแรงอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่ได้รับคำสั่งลงโทษ	ใช้กรณีอุทธรณ์แล้ว ไม่เป็นผล ข้าราชการ มีสิทธิฟ้องร้องต่อศาล ปกครองได้ ไม่ระบุจำนวนวัน ว่ากี่วัน ใน พ.ร.บ. นี้

ข้อสังเกต ในหน้านี้ ที่มีคำว่า กศจ ก.ค.ศ. ต่างๆ เป็นเรื่องราวของ พ.ร.บ. ฉบับนี้ ในหมวดวินัยหรือการอุทธรณ์ การร้องทุกข์ต่างๆ แต่ว่าเหล่านี้เน้นเรื่องทางกลุ่ม สภฐ นะ ถ้ามีคำว่า ก.ค.ศ. กศจ ต่างๆ แต่หากเป็นกลุ่มข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก็จะต้องเป็นอีกกรณีหนึ่ง เช่น ครู กทม ก็เกี่ยวข้องกับ ก.ก. ครู อปท ก็ไปเกี่ยวกับอีกชุด เนื่องจากทางสังกัดท้องถิ่น กำหนดไว้ชัดเจนระเบียบที่สอบจึงต้องศึกษาพื้นฐานเรื่องนี้ เพื่อสอบตำแหน่ง **นักวิชาการศึกษา** ทั้งที่ระเบียบหลักๆออกมาเพื่อใช้กับครู สภฐ นั่นเอง

การแก้ไขพระราชบัญญัติตัวนี้ ซึ่งเป็นตัวสำคัญ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562)

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นกฎหมายสำคัญอีกหนึ่งตัว ที่ครูทุกสังกัดต้องสอบด้วย และมีการแก้ไขเยอะมากๆ ทั้งแก้แบบปกติๆ และแก้โดย ม.44 ก็มีอยู่

สมัยก่อนกฎหมายตัวนี้ชื่อ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 (สังเกตว่าอะไรๆ ก็เป็นข้าราชการครูหมด เพราะยังไม่มีคำว่า “บุคลากรทางการศึกษา” มาใช้แบบจริงจังมากนัก เช่น ครู ครูใหญ่ ผอ. รอง ผอ. ผู้ช่วย ผอ. ถือว่าเป็นข้าราชการครูหมดเลยตามพระราชบัญญัติตัวเก่านั้นของ พ.ร.บ. ข้าราชการครู พ.ศ. 2523) จนมาเปลี่ยนกันปี 2547 ยกเลิกตัวปี 2523 แล้วตรากฎหมายกันขึ้นมาใหม่ในปี 2547 โดยชื่ออย่างเป็นทางการ คือ

“พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547”

ซึ่งเรียกตัวนี้ (ปี 2547) เป็นฉบับที่ 1 ของตัวที่ใช้อยู่ปัจจุบัน ตัวสำคัญเลยละ

จากนั้นมีการแก้เป็น ฉบับที่ 2 ใน พ.ศ. 2551
และการแก้ไขอีกเป็น ฉบับที่ 3 ใน พ.ศ. 2553

ก็ใช้มาเรื่อยๆ และช่วงปี 2559 – 2561 ก็มี ม.44 สั่งยกเลิก ตรงนั้น ตรงนี้ อะไรก็ว่ากันไป ซึ่งเราได้อธิบายไปแล้วก่อนนี้ เกี่ยวกับ กศจ ก.ค.ศ. ต่างๆ แต่ที่สำคัญอีกเรื่องคือ การแก้ไขเป็นฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 (ลงราชกิจจานุเบกษา 5 เมษายน 2562) ดังนั้น พระราชบัญญัติตัวนี้ ก็มีความสำคัญที่เป็นประเด็นข้อสอบได้ เช่น เขาอาจถามว่า

1. ปัจจุบันระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ฉบับที่เท่าไร
ตอบ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562
2. การถามวันประกาศใช้ และ บังคับใช้ ฉบับที่ 4 ก็มีโอกาสเป็นข้อสอบนะ
ประกาศ 5 เมษายน 2562 มีผลบังคับใช้วันถัดไป 6 เมษายน 2562

ข้อสอบอาจถามเหตุผลของการแก้ไข

โดยในประกาศอย่างเป็นทางการภาษากฎหมายระบุไว้แบบนี้ คือ

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันปรากฏ ปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทาง วินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่างๆ ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรม และไม่ เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปแล้ว นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความแตก ต่างระหว่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการ ฝ่ายพลเรือนกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต ซึ่งทำให้การดำเนินการทางวินัย เพื่อพิจารณาลงโทษแก่ข้าราชการ ที่ถูกองค์กรตรวจสอบการทุจริตชี้มูลความผิดหลังออก จากราชการไปแล้วในบางกรณีไม่อาจดำเนินการตามฐานความผิดที่ชี้มูลได้

ดังนั้น สมควรให้การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ซึ่งออกจากราชการเป็นมาตรฐาน เดียวกันและสอดคล้องกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต อันจะเป็นกลไกหนึ่ง ที่ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

อ่านแล้ว งงอะดิ ไซ้ใหม่ งง แน่นอน ต้องงงห่วย เพราะมันเป็นภาษากฎหมาย และต้องใช้ความเข้าใจระดับลึกจริงๆ จึงรู้ว่า “มันแปลว่าอะไร” เราควรมาดูกัน ว่าจริงๆ แล้ว ตัวฉบับที่ 4 นี้ มีความสำคัญอย่างไร แล้วมันเป็นยังไงกันแน่เนาะ

**ก่อนจะมาอธิบายเรื่องเหตุผล ของการประกาศใช้ ฉบับที่ 4 นี้
ผู้อ่านต้องมาทำความเข้าใจเนื้อหาของมันก่อนว่า แก้อะไร แก้อย่างไร
แล้วก็ค่อยย้อนกลับมาอธิบายภาษาคนปกติ ให้เข้าใจถึงเหตุผลนั้น**

กฎหมายเดิม มาตรา 102 ขออธิบายเป็นภาษาคนธรรมดาเข้าใจนะ เขาระบุไว้ประมาณว่า

- ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีการกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แล้วลาออกราชการ หรือออกราชการไปแล้ว ก็ยังสามารถสอบสวนดำเนินการทางวินัยนั้นและลงโทษได้ เสมือนยังไม่ได้ออกราชการ ยกเว้นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ครูคนหนึ่งทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แล้วมีคนเริ่มฟ้อง เริ่มกล่าวหา แต่ยังไม่ตัดสินคดีนะ แต่เริ่มละ (อีกหน่อยคงโดนแน่ๆ) ปรากฏว่าถ้าเป็นจริง ครูคนนี้จะโดนโทษปลดออก หรือ ไล่ออกจากราชการ แล้วเขาก็มีประวัติว่าโดนไล่ออกไป เขาก็รับราชการไม่ได้อีก เขาอาจจะชิงจ้งหะก่อนตอนที่กำลังฟ้องกำลังพิจารณาคดีนั้นเอง ซึ่งลาออกซะก่อน เป็นไงละ ลาออกแล้ว แค่นี้ก็ไม่ต้องโดนปลดออก ไล่ออกแล้ว และไม่มีประวัติว่าถูกไล่ออก ถูกปลดออก ดีไหม ซึ่งหนีลาออกก่อนสอบสวนเสร็จ มาตรานี้จึงระบุไว้ว่า ต่อให้ออกไปแล้วแบบนี้ ก็สอบสวนได้ และสั่งลงโทษตีตราได้นะว่า ผิดวินัยอย่างร้ายแรงและสามารถจะมีประวัติว่า “โดนไล่ออก” ได้อยู่นะเสมือนยังไม่ได้ออกราชการ

ครูแดง ทำการทุจริต คนรอบสอบสวน กล่าวหา และฟ้องร้องกัน
ครูแดง ลาออกก่อน วันที่ 5 เมษายน 2561 แอ็บเนียนหนัก่อน เพื่อจะได้ไม่ต้องโดนไล่ออก เดียวปีหน้าค่อยไปสอบราชการใหม่เอา 555 (คิดแบบนี้ไง)
ครูแดง ก็กลับไปช่วยแม่ขายของชำ ระหว่างเดือนเมษายน – มิถุนายน 2561 เป็นคนธรรมดา ที่ลาออกราชการมา เดียวปีหน้าค่อยสอบใหม่เอาก็ได้จ๊ะ

แต่กฎหมายมาตรา 102 นี้เปิดช่องไว้ไงว่าฝ่ายสอบสวน ฝ่ายอะไร เขาก็ทำกันไป เสมือนว่าครูแดงยังไม่ได้ออก ต่อมา วันที่ 15 มิถุนายน 2561 สรุบ ผิดวินัยอย่างร้ายแรง โทษไล่ออก ดังนั้นข้อมูลประวัติของครูแดง จึงถือว่า โดนไล่ออก วันที่ 16 มิถุนายน 2561 หมดสิทธิรับราชการ อันนี้ คือกฎหมายตัวเก่า ไม่ได้ระบุเวลาด้วยนะว่า ต้องทำอะไร ยังไง ให้เสร็จเมื่อไหร่ ระบุแค่ว่ากล่าวหาผิดวินัยร้ายแรง แม้อออกราชการไปแล้ว ยังสามารถดำเนินการต่อได้เสมือนผู้นั้นยังไม่ได้ออกราชการ ผู้อ่านก็ท้อแล้วเนาะ มาตราของเดิม

แต่มาดูในหน้าถัดไป แตกต่างจากของเดิมนี่อย่างไร หน้าถัดไปเป็นตัวใหม่ ปี 2562

มาตรา 102 ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562) ตัวใหม่ล่าสุด

เหมือนเดิมจากหน้าก่อนนี้ (เหมือนของเก่า) ... เพียงแต่ว่ามีส่วนเพิ่มเติมมาได้แก่ ให้ส่งลงโทษภายใน 3 ปี นับแต่วันผู้นั้นถูกออกจากราชการ (มีกำหนดเวลาด้วย) คือถ้า ทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง เช่น ทุจริต คัดลอกผลงาน ฯลฯ ให้ลงโทษใน 3 ปี

ถ้าเป็นการกล่าวหา เป็นเรื่องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาจะต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายใน 1 ปีนับตั้งแต่ออกจากราชการ และต้องส่งลงโทษภายใน 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

และถ้าเป็น “ความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง” ต้องลงโทษภายในสามปี นับแต่วันออก

สังเกต ตัวเก่า มาตรา 102 ไม่ได้ระบุเวลา จะทำอะไรก็ทำไป เมื่อไหร่อย่างไร ต่อให้ออกไปแล้วก็ทำได้เสมือนยังไม่ได้ออกจากราชการ แต่ว่าตัวใหม่นี้ มีการระบุเวลาเอาไว้ด้วย นี่คือความแตกต่างประเด็นแรกสุด

นอกจากเรื่องของเงื่อนไขเวลาที่กำหนดมาแล้ว ยังมีอื่นๆอีก ได้แก่ ถ้าสืบไป สืบมา มีการไปฟ้องศาลปกครองหรือองค์กรตรวจสอบการทุจริต ปรากฏว่าเขาพิพากษาให้ “เพิกถอนคำสั่งลงโทษ” เหตุเพราะกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ข้อความนี้เป็นภาษากฎหมาย อ่านแล้ว คงงงสิ แต่ขอใช้ภาษาแบบคนปกติว่า ถ้าหากศาลปกครองหรือองค์กรตรวจสอบทุจริต สอบสวนแล้ว ไปๆมาๆบอกว่า เฮ้ย ไม่นะ ไม่ใช่ อย่าไปลงโทษเขา เขาไม่ผิดเนี่ย ยกเลิกการลงโทษเลยนะ อะไรมันแหละ คือ ความหมายของคำว่า “เพิกถอนคำสั่งลงโทษ” ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จภายใน 2 ปี นับแต่วันที่ศาลตัดสินนั้นๆ

เช่น ก.ค.ศ. ตัดสินว่า ครูคนนั้น โดนไล่ออก แต่เขาไปฟ้องศาล ศาลสืบสวนแล้วบอกว่า ไม่ใช่แล้วละ ที่ ก.ค.ศ. ทำกันนั้น ไม่ถูกต้อง (ไม่ชอบด้วยกฎหมาย) สอบสวนไม่ดีเลย แก่ลิงเขา ต้องยกเลิกคำสั่งไล่ออกนะ นั่นแหละ ทาง ก.ค.ศ. ต้องยกเลิกคำสั่งนั้นภายใน 2 ปี ภาษากฎหมายว่าเพิกถอนคำสั่งลงโทษให้แล้วเสร็จภายใน 2 ปี

รายละเอียดอื่นๆ เพิ่มเติมจากมาตรานั้น

- สืบไปสืบมา ผลสอบสวนปรากฏว่าคนนั้น กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้งดโทษ ออกจากราชการไปแล้ว จะมาสั่งลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน อีกทำไม ถูกไหม ก็เลย งดโทษ จบๆกันไป ออกจากราชการไปแล้ว

นอกจากนั้นแล้ว ตัวใหม่นี้ ยังมีการเพิ่ม มาตรา 102/1 มาด้วย โดยข้อความระบุว่า

มาตรา 102/1 ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติชี้มูลความผิดข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษ แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมาย ว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ

กล่าวเป็นภาษาง่ายๆก็คือถ้าครูคนนั้นเกิดมีกลุ่มทึมจากคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มาเกี่ยวข้อง มาสอบสวน หรือมาบ่งชี้ว่า ผิดด้วยนะ ถ้า ออกจากราชการไปแล้ว ก็ยังสามารถดำเนินการเกี่ยวกับโทษหรือกฎหมายของการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตด้วย โดยใช้หลักเกณฑ์กฎหมายของฝ่ายนั้น (กฎหมายของ ปปช)

ข้อสังเกตความแตกต่างของเก่าไม่มีมาตรา 102/1 นี้ แต่ของใหม่ใส่เข้ามาด้วย กล่าวคือ พ.ร.บ. ที่เป็นของเก่าเดิมจะไม่มีการกล่าวถึงคณะกรรมการหรือองค์กรเกี่ยวกับการ ทุจริตแห่งชาติ ที่มาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่ของใหม่นี้ มีการกล่าวถึง มีการระบุกฎหมายให้เกี่ยวข้องด้วย ดังที่ได้อ่านไปข้างบนนั่นเอง เพราะรัฐบาลชุดพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เน้นการแก้ปัญหาทุจริตในแวดวงราชการไทย

ดังนั้น เมื่อผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาแล้ว ว่าแก้อย่างไร ก็สามารถทำความเข้าใจเหตุผลของการแก้ไขได้แล้ว โดยภาษากฎหมายของเหตุผล แปลงเป็นภาษาทั่วไปได้ ดังนี้

- กฎหมายปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายราชการอื่นๆ กล่าวคือ กฎหมายเก่าเราไม่มีการบัญญัติเวลาของการดำเนินการไว้ แต่กฎหมายของราชการอื่นๆหรือของ ก.พ. แก้ไขหมดแล้ว เช่น สองปี สามปี เราจึงต้องแก้ไขให้เหมือนกันพวกเขา

กล่าวคือ ไม่ยุติธรรมนะ ข้าราชการอื่นๆเขาแก้กฎหมายกันหมดแล้ว ในกรณีที่คล้ายๆกันนี้ ที่ว่า ออกจากราชการไปแล้ว ข้าราชการสังกัดอื่นๆเขามีการระบุงเวลาให้ลงโทษใน 3 ปี แต่ของเรายังไม่ได้แก้ ดังนั้น ก็แก้ไขเหมือนพวกเขาซะ

- นอกจากนั้น ยังมีความแตกต่างระหว่างกฎหมายที่เกี่ยวกับองค์ตรวจสอบการทุจริต ต้องแก้ไขให้สอดคล้องกัน เพราะราชการอื่นๆเขาก็แก้หมดแล้ว เหลือแต่ของเราที่ยังไม่ได้แก้ไขเรื่องนี้ ก็เลยต้องปรับแก้เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

กล่าวคือ ตัวเก่าของเรา ยังไม่มีการพูดถึงองค์กรทุจริตในมาตรา 102 ยังไม่ได้บอกว่าองค์กรพวกนั้น ตรวจสอบได้ อะไรได้ แต่ตัวใหม่มันจะมีองค์กรทุจริตเข้ามาด้วย ตัวเดิมเรามีสิทธิลงโทษแค่ทางวินัยของเรา องค์กรทุจริตอื่นๆ พบความผิดเราแล้ว (ภาษาทางการเรียกว่า ชี้มูลความผิด) แต่ทำอะไรไม่ได้ เพราะระเบียบเดิมไม่ได้มีสิทธิทำ ตัวใหม่ก็เลยบอกว่า ถ้าองค์กรเหล่านั้นมีมูลความผิด ก็สามารถจัดการกับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามกฎหมายขององค์กรเหล่านี้ได้ด้วยนะ ปัจจุบันเน้นจัดการคนทุจริต กฎหมายของราชการสังกัดอื่นๆ เขาก็แก้ไข และเพิ่มเติมข้อความพวกนี้หมดแล้ว ของเรายังไม่ได้แก้ ไม่ได้เพิ่มเติม เราก็เลยต้องเพิ่มเติม มาตรา 102/1 ออกมา ให้เหมือนกับข้าราชการประเภทอื่นๆ นั่นเอง

นี่คือการแปลงภาษาจากกฎหมายในส่วนเหตุผลของการตรา พ.ร.บ. ฉบับที่ 4 ให้เป็นภาษาธรรมดาที่คนอ่านเข้าใจ พร้อมยกตัวอย่างให้ จะได้ อ้อ เข้าใจละ กฎหมายตัวนี้

เหล่านี้ คือ คำอธิบายภาษาง่าย ๆ ถึงเหตุผลของการแก้ไขให้กลายเป็น ฉบับที่ 4 กล่าวคือ กฎหมายข้าราชการพลเรือนสามัญ เขาแก้หมดแล้ว เราก็แก้บ้าง จะได้เหมือนเขา ในเหตุผลจึงใช้คำว่า “ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปแล้ว นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความแตกต่างระหว่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต ดังนั้น สมควรให้การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ซึ่งออกจากราชการเป็นมาตรฐานเดียวกันและสอดคล้องกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต” จึงต้องตรา พ.ร.บ. ฉบับนี้ (หรือจึงต้องแก้ไข มาตรา 102 ของตัวเก่านั้น นั่นเอง) เข้าใจแล้วใช่ไหม

ตัวอย่างแนวข้อสอบที่มีสิทธิออกบ้าง เกี่ยวกับ การแก้ไขฉบับที่ 4 นี้ เช่น

1. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ฉบับปัจจุบัน
 - ก. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553
 - ข. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2547
 - ค. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562
 - ง. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562

2. ข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้ว กรณีมีการกล่าวหาการทุจริต คณะกรรมการดำเนินการทางวินัยสามารถดำเนินการต่อไปได้ และลงโทษได้ ภายในระยะเวลาเท่าใด
 - ก. 60 วัน
 - ข. 1 ปี
 - ค. 2 ปี
 - ง. 3 ปี

3. กรณีข้าราชการออกจากราชการไปแล้ว และมีการฟ้องกรณีผิดอาญา คณะกรรมการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องเริ่มสอบสวนภายใน ระยะเวลาเท่าใด
 - ก. 90 วัน
 - ข. 1 ปี
 - ค. 2 ปี
 - ง. 3 ปี

4. หากศาลปกครองพิจารณาให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาเท่าใด
 ก. 90 วัน ข. 1 ปี ค. 2 ปี ง. 3 ปี
5. ใครเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562
 ก. พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
 ข. นายพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 ค. นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 ง. ศ. (เกียรติคุณ) นพ. จรัส สุวรรณเวลา ประธานคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา
6. เหตุผลของการตราพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาล่าสุด
 ก. เพื่อลดความขัดแย้งของการบริหารงานบุคคลกับการเอาเปรียบด้านวินัยข้าราชการ
 ข. ปรับปรุงกฎหมายให้เสมอภาคและสอดคล้องกับกฎหมายข้าราชการพลเรือนสามัญ
 ค. แก้ปัญหาการทุจริตและการดำเนินงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 ง. แก้ไขให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติฉบับปัจจุบันและยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี
7. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562
 ก. แก้ไขเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
 ข. แก้ไขเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการทุจริตในหน้าที่
 ค. แก้ไขเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการดำเนินการทางวินัย
 ง. แก้ไขเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีข้อกล่าวหาผิดวินัยอย่างร้ายแรงและกรณีทุจริตซึ่งออกจากราชการไปแล้ว

เฉลย 1. ง 2. ง 3. ข 4. ค 5. ก 6. ข 7. ง

หลังจากศึกษา ภาษากฎหมายและภาษาอธิบายเพิ่มเติมแบบคนปกติเข้าใจได้แล้ว ผู้อ่านคงสามารถทำข้อสอบทั้ง 7 ข้อนี้ได้แบบเข้าใจดี หากยังไม่เข้าใจลองไปทบทวนเนื้อหาก่อนหน้าอีกครั้ง มาตรา 102 เขาเน้นเรื่องคนที่ซึ่งออกจากราชการไปก่อน ขณะที่ตัวเองยังมีข้อกล่าวหาหรือยังติดคดีวินัยร้ายแรงอยู่ เขาจึงวางกฎไว้ว่ายังให้สอบสวนได้นะ ให้ลงโทษต่อได้ เมื่อก่อนไม่มีการระบุนเวลา แต่ตัวใหม่ระบุนเวลาให้โดยเมื่อก่อนไม่มีการพูดถึงเรื่องคณะกรรมการปราบปรามทุจริต แต่ตัวใหม่ได้มีการที่ต้องไปเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการปราบปรามทุจริตด้วย เมื่อก่อนไม่มีการกล่าวไว้ว่า ถ้าศาลปกครองตัดสินว่าเขาไม่ผิด ให้รับแก้คำสั่งยกเลิกโทษภายใน 2 ปี แต่ตัวใหม่ได้มีการระบุด้วยว่า ถ้าศาลว่าสั่งเพิกถอนคำสั่งลงโทษ ก็ให้รับยกเลิกคำสั่งให้เขาใน 2 ปี

ลองดูข้อสอบจริง ที่เคยเป็นข้อสอบของเนื้อหาส่วนนี้
ยังเป็นตัวเก่าอยู่นะ (ข้อสอบปีก่อนๆ ที่เคยออก) เช่น

ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้วแต่มีมูลความผิดเกี่ยวกับกรณินำผิดวินัยอย่างร้ายแรงซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการไม่แล้วเสร็จ

- ก. ลงโทษให้เพราะถือว่าได้ออกจากราชการไปแล้ว ไม่ต้องลงโทษใดๆ
- ข. ให้ดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนผู้นั้นยังไม่ได้ออกจากราชการ
- ค. ไม่สามารถดำเนินการทางวินัยหรือลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงได้
- ง. ผู้บังคับบัญชาหรือคณะกรรมการบุคคลให้งดเว้นการดำเนินการทางวินัย

ข้อนี้ เฉลย ข. (เป็นข้อสอบจริงที่มีออกอยู่เช่นกัน ประปรายในแต่ละปี)

ดังนั้น การแก้ไข ฉบับที่ 4 ล่าสุดนี้ จึงเป็นการแก้ไข ปรับแก้แนวทางเกี่ยวข้องโดยตรงกับข้าราชการที่มีการกล่าวหาหรือเกี่ยวข้องกับการทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ออกจากราชการไปแล้วนั่นเอง (เป็นเรื่องมาตรา 102) ไม่ได้เกี่ยวกับข้าราชการปกติที่ทำงานอยู่โดยตรงหรอก

แนวข้อสอบสำหรับทบทวนและฝึกฝน

1. ใครทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ก. เลขาธิการ ก.ค.ศ.	ข. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ค. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	ง. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการคัดเลือก

2. บุคคลใดไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาเนื่องจากไม่ใช่บุคลากรวิชาชีพ

ก. ข้าราชการครู	ข. ศึกษานิเทศก์
ค. ผู้อำนวยการสถานศึกษา	ง. อาจารย์

3. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มของครูผู้ช่วย

ก. เตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มเป็นเวลา 2 ปี
ข. มีคณะกรรมการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม
ค. ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นประธานการประเมิน
ง. กรณีไม่ผ่านการประเมินให้สั่งให้ออกจากราชการทันที

4. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ก. ตำแหน่งครูผู้ช่วยยังไม่ถูกจัดว่าเป็นวิชาชีพควบคุมทางการศึกษา
ข. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ประเภท
ค. ครูมีวิทยฐานะสูงสุด คือ ครูชำนาญการพิเศษ ได้รับอันดับเงินเดือน คศ5
ง. ครูสภาทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ระเบียบ วินัย ข้าราชการ

5. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา

ก. ศึกษานิเทศน์ไม่มีสิทธิได้รับวิทยฐานะเหมือนข้าราชการครู
ข. ครูชำนาญการจะได้รับเงินวิทยฐานะ 5,600 บาท
ค. รองผู้อำนวยการสถานศึกษาไม่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ
ง. วิทยฐานะสูงสุดของข้าราชการครู คือ ครูเชี่ยวชาญ

6. ประเภทตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีกี่ประเภท

ก. 2 ประเภท	ข. 3 ประเภท
ค. 4 ประเภท	ง. 5 ประเภท

16. อยู่ในสถานที่ราชการ แต่ไม่สนใจ ไม่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หมายถึงข้อใด
 ก. ผิดระเบียบวินัย
 ข. ทอดทิ้งหน้าที่ราชการ
 ค. ละทิ้งหน้าที่ราชการ
 ง. เพิกเฉยหน้าที่ราชการ
17. การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงผู้เรียนหรือประชาชนผู้มารับบริการ อย่างร้ายแรงถือเป็นการผิดลักษณะใด
 ก. ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
 ข. ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
 ค. ความผิดที่ปรากฏชัดเจน
 ง. ความผิดที่ไม่สมควรยอมรับความ
18. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาด้านวินัย
 ก. ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างวินัยผู้ใต้บังคับบัญชา
 ข. ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ป้องกันไม่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำผิดวินัย
 ค. ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่พัฒนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีระเบียบวินัย
 ง. เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกข้อ
19. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เสพยาเสพติดหรือเล่นการพนันเป็นอาชญา จัดเป็นการผิดวินัยลงโทษสถานใด
 ก. ภาคทัณฑ์
 ข. ตัดเงินเดือน
 ค. ลดเงินเดือน
 ง. ปลดออก
20. ข้อใดที่ผู้มีอำนาจสามารถสั่งผู้ใต้บังคับบัญชาให้ออกจากราชการได้
 ก. เมื่อบุคคลนั้นไปสมัครงานปฏิบัติงานอื่นใด ตามประสงค์ของราชการ
 ข. เมื่อบุคคลนั้นเจ็บป่วย ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างสม่ำเสมอ
 ค. เมื่อบุคคลนั้นขาดคุณสมบัติของความเป็นข้าราชการ
 ง. สามารถสั่งให้ออกจากราชการได้ทุกกรณีที่กล่าวมา

เฉลยแนวข้อสอบ

1	ค	6	ข	11	ง	16	ข
2	ง	7	ก	12	ก	17	ข
3	ง	8	ก	13	ค	18	ง
4	ข	9	ข	14	ก	19	ง
5	ค	10	ค	15	ข	20	ง